

BÅSTADS KOMMUN

Miljö – och klimatprogram

2025-2030

... ETT BÄTTRE SÄTT ATT LEVA

BÅSTADS KOMMUN

Miljö- och klimatprogram för Båstads kommun 2025 – 2030

Upprättad: 2025-02-18

Reviderad: 2025-05-23

Antagen av kommunfullmäktige: 2025-06-18

Dnr: B2023-000049

Dnr: KS 000081/2022-800

Foton och illustrationer: Båstads kommun om inget annat anges

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	2
Bakgrund	2
Kommunstyrelsens uppdrag	3
Syfte	3
Begrepp	4
Miljöarbetet globalt	5
Styrmedel och ramverk	6
Miljö och klimatarbete inom EU	6
Miljö och klimatarbete i Sverige	7
Nationella mål och riktlinjer	7
Regionala mål och riktlinjer	9
Kommunala mål och riktlinjer	11
Tidigare och pågående miljöarbete	13
Båstad som lantbrukskommun	14
Miljöutmaningar Båstads kommun	15
Fokusområden	16
Biologisk mångfald och ekosystemtjänster	16
Hållbar samhällsutveckling	19
Hållbart energisystem och begränsad klimatpåverkan	22
Miljömål	24
Miljömålsbeskrivning	24
Genomförande och uppföljning	31
Referenser	32

Sammanfattning

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. En omställning av hela samhället är nödvändigt om Sverige ska klara av att nå de nationella miljömålen. Kommunen spelar en viktig roll i det lokala miljöarbetet liksom i styrningen mot den omställning som krävs för minskade utsläpp och övergång till förnybara energikällor. Kommunen ska vara med och driva omställningen framåt, både inom organisationen men också genom att skapa rätt förutsättningar för ett hållbart företagande och för att kommuninvånare ska kunna ta hållbara och klimatsmarta val.

Syftet med miljö- och klimatprogrammet är att ge kommunen en övergripande inriktning och verktyg för det lokala arbetet med miljö- och klimatrelaterade frågor. Programmet utgår från en översyn av kommunens tidigare miljö- och energiprogram och internationella, nationella och regionala mål. Utifrån det har tre fokusområden formulerats; *Biologisk mångfald och ekosystemtjänster*, *Hållbar samhällsutveckling* och *Hållbart energisystem och begränsad klimatpåverkan*. Målen inom fokusområdena är beroende av, och direkt kopplade till varandra. Genom att arbeta med måluppfyllelse inom ett målområde genereras positiv påverkan på andra.

Båstads kommun ska vara en attraktiv kommun att bo och verka i, med en levande landsbygd, samtidigt som hållbar utveckling främjas ur såväl ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv.

Inledning Bakgrund

Klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar. Klimatförändringarna skapar redan idag betydande konsekvenser för naturmiljön, samhället och oss människor. Extrema väderhändelser som värmeböljor, kraftiga skyfall och torka har negativa konsekvenser på hälsan hos såväl människor som andra arter och ekosystem. Samtidigt är fler arter än någonsin på väg att försvinna för alltid och många ekosystem förändras i grunden.¹ Förlusten av biologisk mångfald förvärrar dessutom effekterna av klimatförändringarna. En rik biologisk mångfald skapar väl fungerande och resilienta ekosystem som förser oss människor med ekosystemtjänster och ger oss en buffert för extrema väderhändelser.

För att stoppa förlusten av biologisk mångfald och begränsa klimatförändringarna och dess negativa konsekvenser behöver samhället ställa om. Vi behöver minska våra utsläpp och gå bort från den linjära ekonomin som präglar samhället idag, med hög konsumtion och produktion som leder till stor resursutvinning och ökad efterfrågan på energi, mark och vatten, till en cirkulär ekonomi. I den cirkulära ekonomin bidrar alla aktörer i hela produktvärdekedjan till att hålla kvar resurserna i samhällets kretslopp så länge som möjligt.² En cirkulär ekonomi skulle dessutom bidra i arbetet med det svenska miljömålssystemet. Enligt Naturvårdsverkets utvärdering av de nationella miljömålen har Sverige bara nått ett av de 16 målen, för fyra av målen går utvecklingen åt fel håll och enbart två har en positiv utveckling.³

Kommuner har en viktig roll i omställningen till en mer hållbar samhällsutveckling, både ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Kommunen ska leda det lokala miljöarbetet och styrningen mot den omställning som krävs för minskade utsläpp och övergång till förnybara energikällor. Både inom organisationen och genom att skapa rätt förutsättningar för ett hållbart företagande och för att kommuninvånare ska kunna ta hållbara och klimatsmarta val.

¹ Naturvårdsverket, Hot mot den biologiska mångfalden, 2023-12-13

² Naturvårdsverket, Hållbar konsumtion och produktion, 2024-11-19

³ Naturvårdsverket, Hållbar utveckling: Utvärdering av Sveriges miljömål 2023, 2023-01-19

Kommunstyrelsens uppdrag

Kommunstyrelsen beslutade 2022 att en kommission skulle tillsättas för att utvärdera det befintliga miljö- och energiprogrammets inriktningar och mål för att sedan ta fram ett förslag på ett reviderat program. Förslaget ska utgå från slutsatserna i kommissionens rapport från översynen av miljö- och energiprogrammet 2012–2022 och kompletteras med en handlingsplan (KS § 29 /2022).

Båstads kommun
avser den geografiska
kommunen så länge
inget annat anges

Kommissionen bestod av representanter från den kommunala förvaltningen, Båstadhem, Båstad Turism och Näringsliv, Naturskyddsföreningen och Lunds universitet. Slutsatserna redogjordes för i en rapport, där fyra målområden presenterades utifrån de frågor som identifierats som viktigast för kommunorganisationen att arbeta vidare med; Ekosystemtjänster och biologisk mångfald, Samhällsplanering, Resursanvändning och Klimat och energi. Målområdena skulle tydligare täcka in frågor som biologisk mångfald, giftfri miljö och klimatanpassning, som saknades i det tidigare programmet. Det lades också vikt vid att öka kunskapen om miljötillståndet i kommunen för att bättre prioritera rätt åtgärder.

Syfte

Syftet med miljö- och klimatprogrammet är att ge kommunorganisationen en övergripande inriktning och verktyg för det lokala arbetet med miljö- och klimatrelaterade frågor.

Miljö- och klimathänsyn ska vara en integrerad del av kommunorganisationens alla beslut, för dess verksamhetsområden, nämnder, styrelser och helägda kommunala bolag.

Miljö- och klimatprogrammet ska utgöra grunden för den handlingsplan som ska komplettera programmet. Handlingsplanen ska konkretisera genomförandet av miljö- och klimatprogrammet med en tydlig ansvarsfördelning, tidsplan och konkreta målsättningar som möjliggör uppföljning.

Begrepp

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är de produkter och tjänster som naturen tillhandahåller och som bidrar till människans välfärd och livskvalitet. Det kallas ekosystemtjänst för att nyttorna är beronde av naturens ekosystem.

Död ved

Död ved är trämaterial i skogen som lämnas till för-
multning och andra nedbrytande processer.
Det blir mat och hem för många djur, svampar och
växter och har stor betydelse för den biologiska
mångfalden. Cirka 40% av skogslevande arter på den
svenska rödlistan (en sammanställning över enskilda
arters utdöenderisk) är knutna till död ved.

Kärlväxter

Kärlväxter utgör mer än 300 000 arter på jorden och
innefattar både fröväxter (alla blom- och barrväx-
ter) och kärlkryptogamer (ormbunks-, fräken- och
lummerväxter). De flesta djur och svampar som lever
på land är direkt eller indirekt beroende av dessa,
inkluderat människan. Idag är många rödlistade då
deras livsmiljöer minskar.

Kolsänka

Kolsänkor lagrar kol i olika former, genom processer
som tar upp koldioxid från atmosfären och lagrar
det under lång tid. Havet, skogen och vissa typer av
våtmarker är exempel på kolsänkor.

Konsumtionsbaserade utsläpp

Konsumtionsbaserade utsläpp inkluderar en pro-
dukts alla utsläpp som sker i alla led innan den
konsumeras, oavsett var i värdekedjan dessa utsläpp
sker. Storleken på de konsumtionsbaserade utsläp-
pen som sker i andra länder beror på hur mycket vi
importerar, hur utsläppsintensiva varorna eller tjäns-
terna är och hur stor utsläppsintensiteten i landet är
där produktionen sker.

Klimatneutral

Klimatneutral innebär att ingen påverkan på klimatet
orsakas.

Växthuseffekten

Inkommande solstrålning värmer upp jordytan. Den
uppvärmda jordytan sänder i sin tur ut värmestrål-
ning. På grund av växthusgaserna i atmosfären
stoppas en del av den utsända värmestrålningen
som istället strålar tillbaka mot jorden och värmer
ytterligare, vilket utgör det vi kallar växthuseffekten.
När man talar om växthuseffekten i samband med
klimatförändringar syftar man på förstärkningen av
den annars naturliga och livsnödvändiga växthusef-
fekten för livet på jorden.

Växthusgaser

Växthusgaser är naturliga och konstgjorda gaser
som finns i atmosfären. Vattenånga, koldioxid,
metan och lustgas (dikväveoxid) är de viktigaste
växthusgaserna i atmosfären. Den ökade mängden
växthusgaser genererat av mänskliga aktiviteter
förstärker den naturliga växthuseffekten.

Energieffektivisering

Energieffektivisering är en process för att minimera
mängden energi som krävs för att utföra ett arbe-
te. Genom att använda energi mer resurseffektivt,
antingen genom minskad energianvändning eller
genom att man får ut mer nytta av befintlig energian-
vändning ökar man tillgången av energi till samhället
utan att öka produktionen.

Nettonollutsläpp

Nettonollutsläpp innebär att de totala utsläppen
är noll (klimatneutral). Det vill säga så låga utsläpp
som möjligt, och de som ändå släpps ut kompense-
ras på annat vis, genom till exempel kolsänkor.

Miljöarbetet globalt

Styrmedel och ramverk

Klimatkonventionen och Parisavtalet

Parisavtalet är ett globalt klimatavtal som trädde i kraft år 2016 med syftet att begränsa den globala uppvärmningen genom att minska utsläppen av växthusgaser. Avtalet är kopplat till FN:s klimatkonvention (UNFCCC), vilket är en global konvention om åtgärder som ska förhindra klimatförändringar. För de länder som undertecknat Klimatkonventionen hålls varje år beslutsmöten (Conference of the Parties, COP) och inför dessa släpper klimatkonventionen en syntesrapport som ger en översikt över ländernas åtaganden och hur de står sig mot Parisavtalet.

Målet med Parisavtalet är att den globala temperaturökningen ska hållas väl under 2 °C och sträva efter att begränsa den till 1,5 °C jämfört med förindustriell tid. Alla de länder som har undertecknat avtalet måste lämna in en nationellt beslutad klimatplan som anger åtaganden i arbetet mot att nå Parisavtalets långsiktiga mål. Vart femte år ska ländernas åtagande stämmas av och successivt skärpas genom en global översyn som utvärderar ländernas insatser i förhållande till målen.⁴

Konventionen om biologisk mångfald

Konventionen om biologisk mångfald (CBD) är en global FN-konvention med syfte att bevara och hållbart nyttja naturen. 2022 beslutades under CBD COP15 i Montréal en ny strategisk plan (Kunming-Montrealramverket för biologisk mångfald) med syfte att vidta åtgärder för att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald och återställa naturen till förmån för människor och planeten. Ramverket innehåller fyra tillståndsmål och 23 åtgärds mål, bland annat att skydda 30% av havsområden och 30% landområden globalt.⁵ COP16 genomfördes november 2024 och är det första mötet sedan Kunming-Montrealramverket för biologisk mångfald (2022) där en del kvarstående frågor för att genomföra det nya ramverket måste lösas.

Convention on
Biological Diversity

Logotyp för konventionen om biologisk
mångfald

⁴ Naturvårdsverket, Vad är Parisavtalet?, u.å.

⁵ Naturvårdsverket, Konventionen om biologisk mångfald (CBD), 2025-02-27

Agenda 2030 och de globala målen (2015)

Hösten 2015 antog FN:s medlemsstater en agenda för hållbar utveckling, Agenda 2030. Där formuleras den övergripande visionen för hur världen ska se ut år 2030.

Som en del av Agenda 2030 har de globala målen tagits fram. Där anges mer detaljerat vad världens länder måste åstadkomma för att uppnå 17 definierade mål inom de tre dimensionerna av hållbar utveckling; den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Genom de globala målen har världens länder förbundit sig till att uppnå fyra saker till 2030:⁶

- Avskaffa extrem fattigdom
- Minska ojämliketer och orättvisor i världen
- Främja fred och rättvisa
- Lösa klimatkrisen

Miljö- och klimatarbete inom EU

I arbetet med miljö- och klimatfrågor har EU varit en pådrivare och initiativtagare för internationella klimatavtal såsom Parisavtalet, och medlemsländerna har antagit ambitiösa mål för klimatneutralitet. Arbetet inom EU bidrar till att Sverige kan uppfylla internationella åtaganden så som Agenda 2030.

Initiativ som ingår i den Europeiska gröna given:

- 55%-paketet
- En Europeisk klimatlag
- EU:s strategi för klimatanpassning
- EU:s strategi för biologisk mångfald 2030
- Från jord till bord-strategin
- EU:s industristrategi
- Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin
- Batterier och förbrukade batterier
- En rättvis omställning
- Ren och trygg energi till rimligt pris
- EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet
- Skogsstrategi och avskogning

Du kan läsa mer om den gröna given på [Europa Kommissiöns hemsida](#)

Den europeiska gröna given

Den europeiska gröna given är EU:s strategi som ska bana väg för en grön omställning med slutmålet att vara klimatneutrala senast 2050. Strategin består av flera politiska initiativ och framhäver behovet av ett sektorsövergripande arbete där alla relevanta politiska områden ska bidra till slutmålet. Det är nära sammanhängande initiativ inom områden för klimat, miljö, energi, transport, industri, jordbruk och hållbar finansiering. Ett av initiativen som ingår i den gröna given är 55 %-paketet, vars syfte är att omsätta den gröna givens klimatambitioner till lagstiftning. Paketet innehåller förslag till översyn av lagar och ändringar i nuvarande klimat-, energi- och transportrelaterad lagstiftning för att anpassas till EU:s klimatmål.

2021 antogs klimatlagen som innebär att den politiska ambitionen att uppnå klimatneutralitet senast 2050 blir en rättslig skyldighet för EU. Ett delmål är att minska nettoutsläppen av växthusgaser med minst 55% fram till 2030⁷.

EU:s strategi för biologisk mångfald presenterades 2020 som en del av den europeiska gröna given och sträcker sig till 2030. Där inkluderas investeringar i skydd och återställande av naturen och en målsättning är att rättsligt skydda minst 30 % av EU:s land- respektive havsområden.⁸ Strategin syftar också till att säkerställa att Europas biologiska mångfald ska vara på väg att återhämta sig senast 2030. Ett av de främsta styrmedlen i arbetet med att bevara biologisk mångfald och nå målen

⁶ Globala målen, u.å.

⁷ Europeiska rådet, Den europeiska gröna given, 2024-12-03

⁸ Naturvårdsverket, EU-strategi för biologisk mångfald, 2024-07-12

inom Konventionen om biologisk mångfald är EU:s art- och habitatdirektiv. Direktivet listar arter och naturtyper som är av intresse att bevara för att säkra den biologiska mångfalden inom EU:s medlemsländer.

EU:s förordning om restaurering av natur

Under 2024 beslutades EU:s förordning om restaurering av natur. Förordningen innebär att skadad natur ska restaureras i alla medlemsstater och innehåller bindande mål och etappmål för ekosystem, naturtyper och arter i havet, på land och i sötvatten till år 2030, 2040 och 2050. Målen ska bidra till långsiktig och varaktig återhämtning av biologisk mångfald och motståndskraftiga ekosystem. Det ska också bidra till att uppnå EU:s övergripande mål för begränsning av, och anpassning till, klimatförändringar, markförsämringsneutralitet - det vill säga att markförsämring inte längre sker i en högre takt än vad som kan naturligt restaureras - och förbättrad livsmedelstrygghet. Åtgärder ska täcka minst 20 % av havsarealen samt 20 % av landområden senast 2030. Till 2050 gäller det alla ekosystem som är i behov av restaurering.⁹

Miljö- och klimatarbete i Sverige

Nationella mål och riktlinjer

Det nationella arbetet med miljö- och klimatfrågor påverkas av internationella avtal och bestämmelser och styrs genom lagstiftning och ekonomiska styrmedel. Som medlemsland av EU har Sverige ett krav på sig att bidra till EU:s klimatmål. Flera av de förordningar och direktiv som fattas globalt och på EU-nivå påverkar hur vi i Sverige arbetar med miljö- och klimatfrågor. EU-direktiv inom miljöområdet införlivas i miljöbalken som trädde i kraft 1999 och utgör den största delen av Sveriges lagstiftning. Syftet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling så kommande generationer kan leva i en god och hälsosam miljö. Exempelvis infördes EU:s vattendirektiv i svensk lagstiftning 2004 och anges som miljö-kvalitetsnormer för vatten. För att nå fastställda miljö-kvalitetsnormer publicerades 2022 Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027 Västerhavets vattendistrikt.

Kommunens olika verksamhetsområden berör vattenfrågor på flera sätt och har med det en central roll i arbetet som behövs för att nå miljö-kvalitetsnormerna för yt- och grundvattnet. Åtgärdsprogrammet presenterar åtgärder riktade till olika myndigheter, sex stycken är riktade mot kommuner: *Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande, Miljötillsyn och prövning, Dricksvattenskydd, Fysisk planering enligt plan- och bygglagen, VA-plan inklusive dagvatten och Dioxiner från småskalig förbränning.*

Natura 2000 är ett annat exempel på bestämmelser inom EU. Natura 2000 är ett nätverk av skyddade naturområden med syfte att bevara värdefull natur och arter som är representativa för Sverige och särskilt skyddsvärda i ett europeiskt perspektiv.

Sveriges klimatmål och klimatpolitiska ramverk

2017 antogs det klimatpolitiska ramverket som består av tre delar: klimatlag, klimatmål och klimatpolitiskt råd. Ramverkets syfte är att skapa en klimatpolitik som är sammanhängande och tydlig, för att kunna säkerställa att näringsliv och samhället ges långsiktiga förutsättningar att genomföra den omställningen som krävs för att nå ställda klimatmål. Klimatlagen lagfäster att regeringens klimatpolitiska arbete utgår från de långsiktiga klimatmålen och anger hur det arbetet ska bedrivas (SFS nr: 2017:720).

Sveriges långsiktiga klimatmål är att senast år 2045 ha nettonollutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Mot det långsiktiga målet har etappmål formulerats - för 2030: 63 % lägre ut-

9 Naturvårdsverket, Mål och artiklar i EU-förordningen om restaurering av natur, 2025-03-12

SVERIGES MILJÖMÅL

Logotyp Sveriges miljö-
mål (2020).

Generationsmålet
logotyp från Sveriges
miljömål (2020).

Miljökvalitetsmålen,
logotyp från Sveriges
miljömål (2020).

släpp än år 1990, och för 2040 bör utsläppen vara 75 % lägre än 1990.

Det finns också etappmål för inrikes transporter, exklusive inrikesflyg, där utsläppen ska minska med minst 70 % senast år 2030 jämfört med 2010.¹⁰

Sveriges miljömål

Sveriges miljömålssystem är det nationella genomförandet av den miljömässiga dimensionen av de globala hållbarhetsmålen. Det består av ett övergripande generationsmål, 16 miljökvalitetsmål och etappmål inom 7 områden - sammantaget utgör detta det nationella genomförandet av de globala hållbarhetsmålen miljömässiga dimension.¹¹

Generationsmålet

Generationsmålet är det övergripande målet att lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser, till nästa generation. Det ska vara vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i Sverige.

Miljökvalitetsmålen

Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd miljöarbetet ska leda till i den svenska miljön. För att kunna mäta hur det går har varje miljökvalitetsmål ett antal indikationer, dessa följs upp årligen på både nationell och regional nivå och vart fjärde år genomförs en fördjupad utvärdering. De 16 miljökvalitetsmålen är:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Du kan läsa mer om
miljömålssystemet på
[Sveriges miljömåls
hemsida](#).

¹⁰ Naturvårdsverket, Sveriges klimatomål och klimatpolitiska ramverk, 2024-12-17

¹¹ Sveriges miljömål, u.å.

Etappmålen

Etappmålen identifierar en önskad omställning av samhället och tydliggör åtgärder som steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljökvalitetsmål. Etappmålen delas upp i åtta kategorier, med delmål, steg på vägen i arbetet med miljömålen:

1. Avfall
2. Begränsad klimatpåverkan
3. Cirkulär ekonomi
4. Farliga ämnen
5. Hållbar stadsutveckling
6. Luftföroreningar
7. Minskat matsvinn
8. Övergödning

Etappmål logotyp från Sveriges miljömål (2020).

Regionala mål och riktlinjer

Länsstyrelsen har uppdraget att samordna det regionala arbetet för att uppnå de svenska miljömålen. Förutom det nationella generationsmålet och miljökvalitetsmålen med undantaget "Storslagen fjällmiljö" och etappmålen finns flera strategier som är vägledande för miljöarbetet i Skåne.

Tillsammans för ett hållbart Skåne (2021)

[Tillsammans för ett hållbart Skåne](#) är länsstyrelsens åtgärdsprogram för perioden 2022 – 2025. I åtgärdsprogrammet identifieras miljöutmaningar som länsstyrelsen ser i arbetet mot ett långsiktigt hållbart Skåne, för att nämna några:

- Minskad klimatpåverkan från transporter, byggande och konsumtion
- Anpassning till pågående klimatförändringar
- Ökad självförsörjningsgrad och hållbar produktion av energi, livsmedel och material
- Hantera konkurrensen om mark i takt med bland annat tätortsutveckling
- Hållbar förvaltning av hav, sjöar och vattendrag
- Hushållning med vattenresurser
- Omställning till biobaserad och giftfri cirkulär ekonomi
- Hållbar landsbygdsutveckling

Det finns också identifierade åtgärder som ska bidra till att öka förutsättningarna för att nå nationella och regionala miljömål. Åtgärderna är indelade i fyra prioriterade områden: hållbara städer och samhällen, hållbar mark- och vattenanvändning, hållbar livsmedelsförsörjning samt hållbar konsumtion och produktion.

Omslagsbild från Tillsammans för ett hållbart Skåne (Länsstyrelsen 2021).

Färdplan för Skånes elförsörjning 2030 (2023)

Omslagsbild från Färdplan för Skånes elförsörjning 2030 (Region Skåne 2023).

[Färdplan för Skånes elförsörjning 2030](#) är en strategisk färdplan för Skånes elförsörjning fram till 2030. Skåne är ett av de områden i Europa med minst installerad elproduktionskapacitet i förhållande till förväntad maximal användning. Samtidigt kräver omställningen bort från fossila bränslen inom samhället el från fossilfria energikällor, som ska tillgodose ett behov mycket större än det idag. Underskottet av el gör att södra Sverige är beroende av import från andra el-områden för att säkra elförsörjningen. Det blev tydligt under 2022 då elpriserna skenade. Den energikris som följde visade behovet av en mer resilient och robust energiförsörjning i Skåne.

Under 2023 publicerade Skånes Effektkommission en strategisk färdplan för Skånes elförsörjning fram till 2030, där man har satt som mål att Skåne ska ha en självförsörjningsgrad på 50 % under årets alla timmar att jämföra med dagens 15 %. Produktionen ska bli 100 % fossilfri och bidra till regionens, kommunernas och näringslivets klimatmål.

Ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne - klimat- och energistrategi för Skåne (2018)

Omslagsbild från Ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne (Länsstyrelsen i Skåne län 2018).

[Ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne](#) är regionens Klimat- och Energistrategi framtagna av Länsstyrelsen Skåne län tillsammans med Region Skåne och Kommunförbundet Skåne, inom ramen för Klimatsamverkan Skåne. Strategin beslutades i juni 2018 och har regionala mål för det nationella miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan fram till 2030.

De skånska klimatmålen är:

- Utsläppen av växthusgaser i Skåne ska vara minst 80 procent lägre än år 1990.
- Utsläppen av växthusgaser från konsumtion i Skåne ska vara högst 5 ton koldioxidekvivalenter per person och år.
- Energianvändningen i Skåne ska vara minst 20 procent lägre än år 2005 och utgöras av minst 80 procent förnybar energi.
- Andelen resor som görs med cykel eller gång ska vara minst 30 procent och andelen resor som görs med kollektivtrafik ska vara minst 28 procent av det totala antalet resor i Skåne.
- Utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne ska vara minst 70 procent lägre än år 2010.

Kommunala mål och riktlinjer - Båstads kommun

Kommunfullmäktigemål

Den 19 juni 2019 beslutade Båstads kommunfullmäktige om nio mål fördelat på fyra fokusområden. Ett av målen (mål 7) inom fokusområdet hållbar samhällsutveckling rör miljöarbetet i kommunen och ligger till grund för kommunens miljö- och klimatprogram: *Båstads kommun har en rik natur- och kulturmiljö och arbetar klimatsmart för ett hållbart samhälle.*

Översiktsplan ÖP2030 (2020)

[Översiktsplanen ÖP2030](#) är vägledande för utvecklingen och markanvändningen i kommunen. I planen framgår det att Båstads kommun ska arbeta mot ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle. Det ska vara enkelt att välja och färdas med hållbara transporter. Översiktsplanen tar ställning till hur utveckling av kommunen ska ske med hänsyn till naturen och klimatet. Planer där jordbruksmark tas i anspråk prioriteras lägre, man verkar för ett mer hållbart trafiksystem genom att förtäta där tillgången till kollektivtrafik finns, och att tillgång till tätortsnära natur av hög kvalitet inte får påverkas negativt av förtätning.

Omslagsbild från Översiktsplan ÖP2030.

Miljö- och energiprogram 2012 – 2022 (2017)

Det tidigare miljö- och energiprogrammet sträckte sig mellan 2012–2022 och uppdaterades senast 2017. Programmet utgick från fem övergripande målområden: Vatten, Natur och ekosystem, Energi och Klimat, Transporter och Bebyggd miljö. Respektive område hade ett antal strategiska inriktningsmål framtagna, exempelvis grund- och dricksvatten av god kvalitet, bevara och utveckla Båstads kommuns naturområden, kommunens verksamheter ska vara 100% fossilbränslefri i all energianvändning och hållbar förtätning före utbredning vid exploatering och nybyggnation.

Omslagsbild från Miljö- och energiprogram 2012-2023

Cykelstrategi och cykelplan för Båstads kommun 2035 (2023)

[Cykelstrategi och cykelplan för Båstads kommun 2035](#) är kommunens underlag för det löpande och långsiktiga arbetet med att förbättra cyklisters vardag och uppmuntra till fler resor med cykel. Planen redogör för kommunens strategi för utveckling av cykelnätet samt en behovsinventering över cykelnätets brister och förslag på åtgärder. Det stödjer också arbetet med att uppfylla det nationella klimatmålet genom att sammanställa åtgärder för att främja hållbara transportval och minska utsläppen från vägtrafiken

Omslagsbild från Cykelstrategi och cykelplan för Båstads kommun 2035.

Måltidspolicy (2021)

Livsmedelssystemet står för en betydande del av världens växthusgasutsläpp och har i många fall en negativ miljöpåverkan. I Båstads kommuns måltidspolicy tar man ställning för att minska påverkan från inköpta livsmedel genom att arbeta med svenska, närproducerade och i den mån möjligt ekologiskt odlade livsmedel. Inom Barn och utbildning eftersträvas en klimatsmart matsedel. Exempelvis serverar man havreris som ett mer klimatvänligt och närodlat alternativ än vanligt vitt ris, samtidigt som det har ett väsentligt bättre näringsvärde. Man arbetar också för att minska mängden kött och öka mängden grönsaker i rätter och salladsbufféerna sätts ihop efter säsong.

Strategi för Båstads kommuns skogsinnehav (2010)

Den övergripande strategin för Båstads kommuns skogsinnehav är att kommunens skog ska ha höga och långsiktigt hållbara sociala, ekologiska och ekonomiska värden. Strategin anger även specifika mål och riktlinjer för skogens ekologiska värden.

Inköps- och upphandlingspolicy för Båstads kommun (2024)

Kommunens upphandlingspolicy är vägledande för hur miljöhänsyn ska tas vid inköp och upphandling. Miljöanpassade lösningar ska prioriteras så långt det är förenligt med den gällande upphandlingslagstiftningen. För att ställa relevanta miljökrav användas Upphandlingsmyndighetens upphandlingskriterier.

Vattentjänstplan (2024), Dagvattenpolicy (2015) och Dagvattenplan (2020) för Båstads kommun togs fram tillsammans med NSVA (Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp) som har hand om den kommunala VA-verksamheten.

Vattentjänstplanen presenterar kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av kommunalt vatten och avlopp. Dagvattenpolicyn beskriver hur kommunen ska hantera dagvatten. Målet är att skapa långsiktigt fungerande dagvattenhantering där nya krav uppfylls, flöden regleras och föroreningsmängder begränsas. Dagvattenplanen är ett operativt dokument med en långsiktig plan för dagvattenhanteringen.

Plan för ett resurssmart samhälle 2025–2032 (2024) är kommunens avfallsplan som tagits fram i ett samarbete mellan ägarkommunerna och Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR AB). Syftet med planen är att minska avfallets mängd och farlighet samt omvandla avfall till resurser för att skapa ett hållbart samhälle.

Besöksnärlings- & evenemangsstrategi Båstad & Bjärehalvön 2021–2026 (2020) togs fram tillsammans med Båstad Turism och Näringsliv med syfte att skapa gemensamma prioriteringar, värderingar och visioner för hur turism och evenemang ska bidra till långsiktig hållbar utveckling av Båstad och Bjärehalvön. Strategin framhäver att Båstad och Bjärehalvön ska ta ansvar för turismens nuvarande och framtida ekonomiska, sociala och miljömässiga påverkan genom att utgå från besökarens, företagets, miljöns och lokalsamhällets behov.

Under [Kommun och politik](#) på Båstads kommuns hemsida kan du ta del av kommunens styrande dokument.

Tidigare och pågående miljöarbete

Ängsmark är särskilt viktiga för pollinatörer som bin, fjärilar och andra insekter som är avgörande för välfungerande ekosystem.

Kommunen arbetar med att bevaka miljö- och hälsoskyddsintressen löpande genom tillsyn, kontroller och uppföljning. Arbetet innefattar bland annat hälsoskydd, livsmedelskontroll, miljöskydd och naturvård.

Miljöavdelningen utför tillsyn av bland annat lantbruksverksamheter. Syftet med tillsynen är att kontrollera lagefterlevnad med målet att minska övergödning av kväve och fosfor och undvika att kemiska bekämpningsmedel når yt- och grundvatten. Ett led i att minska växtnäringsläckage är att anlägga skyddszoner och våtmarker i odlingslandskapet.

I Båstads kommun finns många små enskilda avlopp som sammantaget kan ge stor miljöpåverkan. Miljöavdelningen bedriver en aktiv tillsyn av små avlopp för att öka andelen godkända anläggningar och därmed minska utsläpp av fosfor till yt- och grundvatten.

Även det kommunala spillvattenledningsnätet kan påverka miljön. Om ledningsnätet blir överbelastat sker ett tillfälligt utsläpp av orenat avloppsvatten genom en så kallad bräddning, vilket kan ha en stor miljöpåverkan. Miljöavdelningen bedriver sedan 2022 en aktiv tillsyn av det kommunala avloppsledningsnätet med syfte att på sikt kunna minska antalet bräddningar samt se till att det bräddade avloppsvattnet infiltreras eller på annat sätt kan tas omhand i stället för det direktutsläpp till bäckar eller havet som sker idag. Man utför även tillsyn av dagvattenanläggningar.

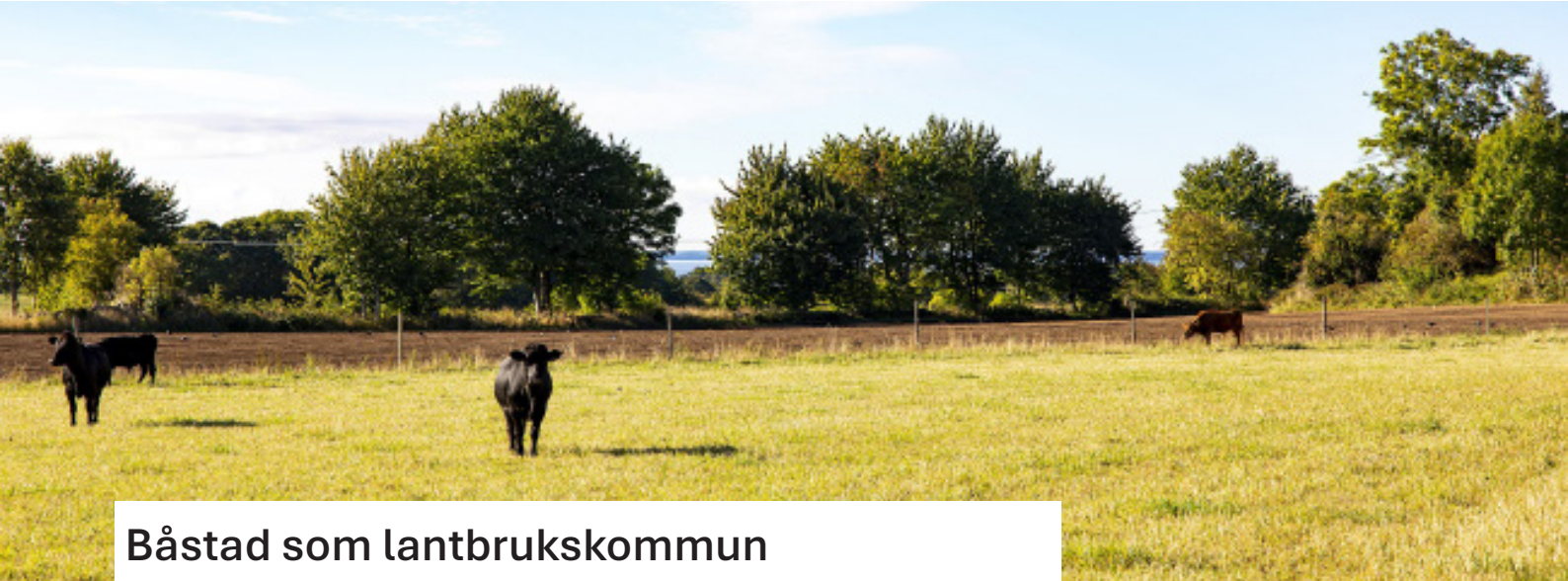
Kommunen arbetar med att gynna biologisk mångfald och ekosystemtjänster på flera olika sätt. Kommunens ängar sköts delvis genom slåtter för att aktivt gynna ängsflora och pollinatörer. 2022 klassificerade man om kommunens skogsinnehav vilket innebär att skogen måste skötas med stor hänsyn till natur och miljö. Död ved och rishögar lämnas kvar för att gynna den biologiska mångfalden i skogen och vid röjning lämnas områden med sly och tätare buskage för att erhålla olika typer av habitat. På kommunens mark bekämpas invasiva arter och på kommunens hemsida informerar man fastighetsägare om ansvaret att bekämpa invasiva växter på egen mark, vilka växter som finns i kommunen och hur det bäst genomförs. För att minska det ekologiska avtrycket inom kommunens måltidsenhet tillämpas en måltidspolicy.

Övre delen av den våtmark som färdigställdes under 2022 i Sinarpsdalen. Foto: Jens Morin (Naturcentrum AB)

I nedre delen av Sinarpsdalen restaurerades under 2022 ett 43 000 kvm stort våtmarksområde. Området skapar förutsättningar för ökad biologisk mångfald och flera ekosystemtjänster som rening av vatten och minskad risk för översvämning då det kan magasinera stora mängder vatten. Det har också blivit ett populärt rekreationsområde för boende och besökare i kommunen.

För att energieffektivisera organisationen har man installerat både luft-, vatten- och bergvärmepumpar i kommunens fastigheter. En del av kommunens fastigheter har fått solceller. Man arbetar också med att byta ut kommunens belysningspunkter mot led-lampor. Kommunen erbjuder också energi- och klimatrådgivning till privatpersoner, ideella organisationer och föreningar samt små och medelstora företag.

Båstad som lantbrukskommun

Jordbrukets betydelse för Båstad har varit, och fortsätter att vara en viktig del av både den kulturella och den ekonomiska utvecklingen, och har skapat en stark identitet som är viktig för kommunen än idag.

Från självhushållning, till småskaligt jordbruk, till ett mer moderniserat jordbruk med hög produktivitet och specialisering, har jordbruket varit med och format landskapet i kommunen under lång tid. Genom historien har det skapat förutsättningar för en rik biologisk mångfald och en levande landsbygd. Med ett allt större fokus på livsmedelsförsörjning är det också viktigt ur ett beredskapsperspektiv och bidrar till att minska behovet av import av livsmedel. Jordbruksmark kan också fungera som en kolsänka genom att ta upp och lagra koldioxid från atmosfären i form av organiskt material vilket framför allt görs i markens översta lager, det så kallade humuslagret. Om marken är en kolsänka eller inte beror på många olika faktorer, men potentialen för kolinlagring i åkermark är stor.¹²

Det finns dock en baksida med den typ av jordbruk som dominerar samhället idag. Moderniseringen av jordbruket, ett intensivt jordbruk där produktiviteten maximeras och ger en hög avkastning, präglas av monokultur, dvs där en eller få grödor odlas på stora ytor.¹³

Inom jordbrukssektorn arbetar man på flera olika sätt för att minska dess negativa påverkan och samtidigt förbättra långsiktig produktivitet och hållbarhet. Kommunen som organisation ser positivt på att om möjlighet finns, vara medsökande i innovationsprojekt, eller på annat vis skapa förutsättningar inom ramarna för kommunens rådighet för att vidareutveckla det arbetet. Det är dock verksamhetsutövaren som står för genomförandet av projektet.

¹² Sveriges lantbruksuniversitet, Kolinlagring i jordbruksmark – finns skillnader mellan ekologiska och konventionella jordar? 2023-12-06

¹³ Naturskyddsföreningen, Jordbruk och mat: Lantbruket, samhället och den biologiska mångfalden 2023-05-22

Miljöutmaningar Båstads kommun

Det moderna intensiva jordbruket har länge bidragit starkt till förlusten av biologisk mångfald.

Båstad är en utpräglad lantbrukskommun vilket leder till en del miljöutmaningar. Jordbruket står för de största utsläppen av växthusgaser, 36 % av Bjärehalvöns totala utsläpp (år 2018, konsumtionsbaserade utsläpp ej inkluderat). Kommunen har också problem med övergödning och det är ett löpande arbete att minska risken för läckage av näringsämnen och bekämpningsmedel från jordbruket. När antalet skyfall ökar, ökar även antalet bräddningar som också bidrar till övergödningssproblematiken och kan påverka vattenkvaliteten i kommunens vattendrag negativt.¹⁴

Sista årens extrema skyfall, stormar och perioder av torka har påverkat kommunen på flera sätt och lett till stora skador, senast skyfallet i maj sommaren 2024. Kommunen, tillsammans med andra fastighetsägare och verksamma i kommunen behöver rusta samhället för framtida extremväderhändelser och minimera sårbarheten inför potentiella konsekvenser.

Vattenbrist har också varit ett återkommande problem, speciellt under sommarmånaderna då kommunens invånartal mer än dubblas. När också perioder med begränsad vattentillgång förväntas öka till följd av klimatförändringarna kommer hushållning av kommunens vattenresurser bara att bli viktigare med tiden.

Likt många landsbygdskommuner är Båstads kommun en biltät kommun, och bilismen utgör den andra största utsläppskällan. 34 % av Bjärehalvöns totala utsläpp kommer från inrikes transporter (år 2018, konsumtionsbaserade utsläpp ej inkluderat), där personbilar står för 61 % av utsläppen.¹⁵ Att minska utsläppen från transportsektorn inom den geografiska kommunen är en utmaning. Idag saknas cykelvägar som förbinder kommunens mindre samhällen på flera ställen och i tillägg är kollektivtrafiken något begränsad, vilket bidrar till mer bilkörande.

Under skyfallet den 30 maj 2024 hamnade hela Lyckantorget i centrala Båstad under vatten på bara några timmar.

Båstads kommun är en liten kommun med mycket skyddsvärd mark och därmed begränsad areal lämplig mark för exploatering. Samtidigt är Båstads kommun en företagarkommun och med relativt hög tillväxt finns ett utvecklingsbehov och ett starkt intresse för exploatering av mark. Kommunen måste hantera konkurrensen om mark där det finns olika intressen kring hur mark och vattenområden ska användas och behöver hela tiden göra avvägningar för en hållbar utveckling, där tätorts- och bebyggelseutveckling sker med hänsyn till miljö- och naturvärden.

Den begränsade rådigheten kommunen har avseende utsläpp utanför den kommunala organisationen är en utmaning alla kommuner står inför. Samverkan mellan kommunorganisationen, kommuninvånarna och näringslivet är en viktig del av arbetet mot att nå minskade utsläpp.

14, 15 WSP, Utsläppsläge och koldioxidbudget Bjärehalvön, 2021-02-18

Fokusområden

Med utgångspunkt i internationella och regionala mål, och med kommissionens rapport som underlag utgår miljö- och klimatprogrammet från tre fokusområden: **Biologisk mångfald och ekosystemtjänster**, **Hållbar samhällsutveckling** och **Hållbart energisystem och begränsad klimatpåverkan** som tillsammans ska täcka frågorna som är viktiga för kommunorganisationen för en hållbar utveckling inom den ekologiska dimensionen av hållbarhet. Sex mål med en lokal anknytning har formulerats utifrån fokusområdena och de förutsättningar och utmaningar som finns i kommunen.

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Biologisk mångfald är ett samlingsbegrepp för all den variation som finns mellan och inom arter och livsmiljöer och spelar en avgörande roll för naturens grundläggande funktioner. Det är en grundförutsättning för hälsosamma och fungerande ekosystem som förser oss människor med ekosystemtjänster vi är beroende av, så som pollinering och rening av luft och vatten. En artrik och varierad natur är dessutom robust och motståndskraftig och skyddar samhället mot klimatförändringar och extrema väderhändelser som översvämning, torka och skogsbränder.

I en rapport från 2018 fastslår FN:s panel för biologisk mångfald (IP-BES) att förlusten av djur och natur är ett lika stort hot mot människan som klimatförändringarna.¹⁶ Naturvårdsverket listar fem faktorer som är ett direkt hot mot den biologiska mångfalden:¹⁷

- Förstörda livsmiljöer
- Överexploatering av arter
- Klimatförändringar
- Föroreningar
- Invasiva främmande arter

¹⁶ Naturskyddsföreningen, Vad är biologisk mångfald?, 2021-04-12

¹⁷ Naturvårdsverket, Hot mot den biologiska mångfalden, 2023-12-13

Ekosystemtjänster

Stödjande ekosystemtjänster är de funktioner som behövs för att allt annat i naturen ska fungera, till exempel fotosyntesen, näringsrik jord och vattnets kretslopp.

Reglerande ekosystemtjänster ser till att naturen fungerar på ett bra sätt, de renar luften och vatten, skyddar oss och naturen mot naturkatastrofer och pollinerar våra växter.

Kulturella ekosystemtjänster ger värde till oss människor genom bättre hälsa och påverkar vårt humör och fungerar stressreducerande, vilket är viktigt i ett hektiskt samhälle.

Försörjande ekosystemtjänster är det vi får från naturen för att överleva såsom mat, bränsle och dricksvatten.

Det moderna intensiva jordbruket är också en stor bidragande faktor bakom förlusten av biologisk mångfald och flera miljöutmaningar. Dagens jordbruk har en ökad grad av specialisering. Konstgödsel som är den vanliga tillförseln av näring i det moderna jordbruket bidrar både till övergödning och klimatet, både under dess tillverkning och genom att tillföra lustgasdrivande kväve i ekosystemen.¹⁸ Även landskapet har påverkats och blivit mindre variationsrik, vilket har påverkat livsmiljöerna till flera arter av växter och djur negativt. Ängar har odlats upp, bäckar rätats ut och stenar forslats bort.¹⁹

Flera av de hot mot biologisk mångfald som Naturvårdsverket identifierat kan påverkas på lokal nivå. Kommunen har, genom sitt ansvar som markägare, verksamhetsutövare, tillsynsmyndighet, som huvudman för skola och omsorg och genom sitt planmonopol, både stora möjligheter – och ett betydande ansvar – att bidra till bevarandet av biologisk mångfald. Den nya naturrestaureringsförordningen förstärker detta ansvar ytterligare, då den innebär att kommunerna aktivt måste arbeta med att återställa förlorade naturtyper och ekosystem. Förordningen sätter därmed ramarna för kommunens arbete för att skydda och stärka biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Naturvårdsverket har, tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket samt Boverket fått i uppdrag av regeringen att utarbeta ett förslag till en nationell restaurerings-

¹⁸ Naturskyddsföreningen, Jordbruk och mat: Konstgödsel och klimatpåverkan 2021-08-18

¹⁹ Naturskyddsföreningen, Jordbruk och mat: Jordbrukets effekt på biologisk mångfald, 2021-05-24,

Hur kan vi gynna den biologiska mångfalden?

Ängar

Ängsmark kan vara en viktig biotop för skyddsvärda insekter och växter. En kvadratmeter ängsmark kan hysa upp till 55 kärlväxtarter och mer än tusen arter är beroende av ängens buskar och träd.

Faunadepå

Faunadepåer kan skapas av högar med död ved. Det gynnar den biologiska mångfalden då den lockar många djur, svampar och växter.

Ålgräsängar

Ålgräsängar är viktiga och produktiva livsmiljöer för många arter av växter och djur – även fåglar – och fungerar bland annat som uppväxtområden för bland annat torsk och strandkrabba.

Våtmarker

Våtmarker har en nyckelroll i våra ekosystem. De är bland de mest artrika miljöerna vi har vilket gör dem viktiga för den biologiska mångfalden. Våtmarker som myrmark bildar torv, som aktivt binder kol i vegetationen och fungerar som en kolsänka. De är också naturliga reningsverk. I vatten som får stå under en längre tid bryter växter och mikroorganismer ned kvävet medan fosfor binds i bottensediment. De kan dämpa risken för översvämningar av infrastruktur, bebyggelse eller åkermark vid kraftiga regn. Genom att magasinera vatten balanseras vattenflödet och vattnet bromsas på så vis upp. De kan också förstärka basflödet, det vill säga vattendrag som även under torrperioder har vatten genom ett stadigt inflöde av grundvatten eller utflöde från sjöar.

Spridningskorridorer

Spridningskorridorer är ett sammanhängande stråk av natur som binder samman närliggande naturområden och underlättar spridning av arter. Ett bra exempel är ängsmark, antalet pollinerande insekter i området kan öka, som kommer till nytta för både närliggande trädgårdar och lantbruk.

Pollinerarvänliga grönområden och trädgårdar

En grön och kortklippt gräsmatta kan se välskött ut men är något av en öken för många vilda pollinatörer. Låt en del av trädgården växa sig vild eller skapa ett blomsterland med inhemska växter som lockar till sig flitiga pollinerare. Ett fågelbad kan locka till sig både småfåglar, humlor och fjärilar under varma dagar. Placeras det nära marken kan det även få besök av en igelkott.

Maten vi äter

Även maten vi äter påverkar den biologiska mångfalden. Ett stort hot mot den biologiska mångfalden är att deras livsmiljöer försvinner drastiskt, delvis till förmån för livsmedelsproduktion. Samtidigt slängs ungefär 40% av all producerad mat. Intensifieringen och en mer ensidig produktion har bidragit till billigare livsmedel men samtidigt utarmat den biologiska mångfalden. I en ekologisk odling är antalet pollinerande insekter 50 % högre jämfört med konventionell. Att minska på intaget av kött, välja ekologiska livsmedel samt minska mängden mat vi kastar är åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden.

Läs mer om hur vi kan gynna den biologiska mångfalden på [WWF:S hemsida](https://www.wwf.se/hemsida)

plan som ska redovisas under 2026.²⁰

Att skydda och återställa värdefulla natur- och vattenområden gynnar inte bara den biologiska mångfalden och bevarar ekosystemtjänster som samhället är beroende av. Det säkrar också tillgången till naturområden för människor idag, och för kommande generationer. Det finns olika typer av skyddsformer, som alla innebär olika regler för vad som är tillåtet inom området. Naturreservat är en av de starkaste skyddsformerna och kan inrättas av både länsstyrelsen och kommunen. Det ger ett konkret verktyg för att öka andelen skyddad mark inom kommunens gränser.

Även miljöer utan formellt skydd – som parker och andra grönområden – spelar en viktig roll för den biologiska mångfalden. Hur dessa områden förvaltas har stor betydelse. I den byggda miljön skapar blomsterängar och träd med estetiska och kulturhistoriska värden ett mervärde för invånarna. Genom att prioritera inhemska växter gynnas dessutom pollinerande insekter. Gamla, stora lövträd som ofta finns i stadens gröna strukturer är särskilt värdefulla. De bidrar med viktiga ekosystemtjänster som dagvattenhantering, skugga och svalka – funktioner som blir allt viktigare i ett förändrat klimat.

Utöver dessa praktiska nyttor bidrar ekosystemtjänster också till vår livskvalitet. Kulturella ekosystemtjänster ger oss möjlighet till friluftsliv, rekreation och upplevelser av natur- och kulturarv. Naturen har en dokumenterat positiv inverkan på både vår mentala och fysiska hälsa – något som inte bara gynnar individen, utan hela samhället.²¹

I Bjärekustens naturreservat ligger Dagshög, där finner du bland annat Skånes största gravhöj och det gamla stenbrottet, där man mellan 1904 och 1990 bröt sten som sedan skeppades till Danmark.

I Grevie backar kan man vandra längs rullstensåsar med fantastisk utsikt över landskapet. I april blommar backsipporna och klär sydslutningen i lila.

Koppling till Agenda 2030 och nationella miljö kvalitetsmål

Fokusområdet biologisk mångfald och ekosystemtjänster kopplar an till generationsmålet och flera av de nationella miljö kvalitetsmålen:

Nationella miljö kvalitetsmål

Bara naturlig försurning
Giftfri miljö
Ingen övergödning
Levande sjöar och vattendrag
Grundvatten av god kvalitet
Hav i balans samt en levande kust och skärgård
Myllrande våtmarker
Levande skogar
Ett rikt odlingslandskap
Ett rikt växt- och djurliv

Etappmål

Farliga ämnen
Hållbar stadsutveckling

Agenda 2030

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
Hållbara städer och samhällen
Hållbar konsumtion och produktion
Hav och marina resurser
Ekosystem och biologisk mångfald

Ställningstagande

Båstads kommun har många värdefulla natur- och vattenområden och ska värna dessa ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Kommunen ska utvecklas på ett sätt som gynnar den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster för samhället att dra nytta av.

²⁰ Naturvårdsverket, Förslag till nationell restaureringsplan och författningsändringar till följd av EU-förordning om restaurering av natur, 2025-05-08

²¹ Naturvårdsverket, Budskap i friluftslivsarbetet, 2024-12-20

Hållbar samhällsutveckling

Fysisk planering

Den vanligaste definitionen på en hållbar utveckling är från FN-kommissionen för miljö- och utveckling, World Commission on Environment and Development, även kallad Brundtland-kommissionen: "Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov".²² Två stora utmaningar för en hållbar utveckling är förlusten av biologisk mångfald och ett förändrat klimat. Dessa två utmaningar möts i samhällsplaneringen. När samhällen utvecklas är det flera intressen som ska vägas mot varandra, behovet av bostäder, samhällsservice och arbetsplatser ökar med en växande befolkning, samtidigt som det är viktigt att hushålla med mark- och vattenresurser och låta naturen ta plats.

Vid förtätning tas ofta grönska i anspråk. Det kan resultera i ökad mängd hårdgjorda ytor och ökad press på de grönområden som finns kvar. Samtidigt finns det stora fördelar att förtäta då man kan nyttja befintlig infrastruktur och ta mindre mark i anspråk och bevara natur- och jordbruksmark. Då skapas också förutsättningar för att minska antalet resor med bil och på så vis sörja för stadsbild som gynnar hållbart resande. Det kan i sin tur generera positiva samhällseffekter då det finns stora hälsofördelar med att öka andelen gång- och cykelresor.

Genom att låta naturen få ta plats i den fysiska planeringen av kommunen generas flera positiva följeffekter. Det främjar biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som tillgång och närhet till grönområden har stor betydelse för kommuninvånare. Kopplingen mellan naturen och människans välbefinnande är sen länge känd, därför är tillgång och närhet till parker och grönområden ett viktigt allmänt intresse i den fysiska planläggningen. För en hållbar samhällsutveckling behöver kommunens fysiska miljö planeras på ett sätt som bevarar ekosystemen och begränsar miljöpåverkan, samt vara robust i ett föränderligt klimat och gynna en hälsosam livsmiljö för invånarna att bo och verka i.

Ett resurseffektivt samhälle

Människans konsumtions- och produktionsmönster har en stor påverkan på både klimatet och miljön. Materialkonsumtionen fortsätter att öka och stora mängder naturresurser utvinns världen över. Ökningen sker även i Sverige, som redan ligger högt om man jämför internationellt.

År 2022 var de konsumtionsbaserade växthusgasutsläppen 8 ton koldioxidekvivalenter per person och år genomsnittet i Sverige. Av dessa utsläpp uppstod 67% utomlands.²³ Ungefär 60 procent av utsläppen kommer från hushållens konsumtion, resterande 40 % kommer från offentlig konsumtion och investeringar.²⁴ För att bidra till internationella åtaganden som Parisavtalet och kunna uppnå de nationella miljö- och klimatmålen bör de globala utsläppen minska till högst 1 ton koldioxidekvivalenter per person och år.²⁵

²² Globala målen, Vad betyder hållbar utveckling?, 2017-10-04

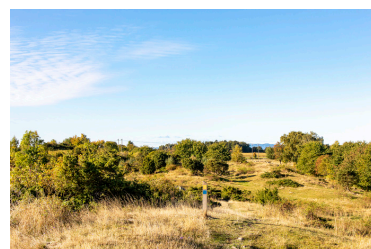
²³ Naturvårdsverket, Klimatet och konsumtionen, 2025-02-10

²⁷ Naturvårdsverket, Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp per person och år: Cirka tre femtedelar kommer från hushållens konsumtion, 2025-02-06

²⁸ Naturvårdsverket, Klimatet och konsumtionen, 2025-02-10

Bilden är tagen på strandpromenaden i Båstad. Forskningen visar att ett grönområde bör ligga inom 300 meter från bostaden, arbetsplatsen eller skolan för att användas ofta.

Tillgång och närhet till natur är viktigt, här på vandringsleden i Grevie backar. Naturen har en positiv påverkan på vårt välbefinnande, på den mentala hälsan såväl som den fysiska.

Samhället måste ställa om från den linjära ekonomin som råder idag till en cirkulär ekonomi. Till skillnad från den linjära ekonomin som handlar om att producera och konsumera för att sedan slänga fungerar den cirkulära ekonomin mer likt ett kretslopp. I den cirkulära ekonomin ser man på produktens hela livscykel, material används effektivt och återvinns vilket minskar resursanvändningen och påverkan på miljön.

Svensk offentlig upphandling omsätter dryga 800 miljarder årligen. Under 2021 var 68% av alla annonserade upphandlingar från upphandlande organisationer som tillhör kommunsektorn.²⁶ Här har kommunorganisationer både en möjlighet och ett ansvar att vara en förebild i omställningen mot en cirkulär ekonomi. Att använda produkter så länge det går, minska inköp till förmån för återbruk och satsa på material där möjligheterna för reparation och återbruk lönar sig, gör att produkter behåller sitt värde över tid, samtidigt som det är ekonomiskt effektivt och ett långsiktigt och ansvarsfullt sätt att värna om kommunens tillgångar.

Klimatanpassning

Med klimatförändringarna står samhället inför flera utmaningar. Redan idag upplever vi fler intensiva skyfall, förändrade nederbörds-mönster och värmeböljor. Dessa extrema väderhändelser kan få stora ekonomiska, sociala och ekologiska konsekvenser.

Klimatanpassning är ett gemensamt ansvar där flera aktörer – från kommuner till fastighetsägare – behöver samverka för att möta framtidens klimatutmaningar. Inom den fysiska planeringen skapas förutsättningar för ett långsiktigt och förebyggande arbete, vilket gör samhället mer robust mot förändrade klimatförhållanden. Samtidigt har fastighetsägare ett eget ansvar att vidta åtgärder för att skydda sina fastigheter. Genom att satsa på långsiktiga och flexibla lösningar kan både kommuner och privata aktörer undvika akuta och ofta kostsamma punktinsatser.

I klimatanpassningsarbetet förespråkas gärna naturbaserade lösningar. De bygger på naturens egen förmåga att hantera samhälls-

²⁶ Upphandlingsmyndigheten, Lättillgänglig statistik om offentliga affärer: aktuell statistik, 2023-01-31

Exempel på naturbaserade lösningar

Blandskogbestånd ger artrika skogar som stärker skogens förmåga att generera ekosystemtjänster och är mer motståndskraftiga mot torka, skogsbränder och skadedjursangrepp.

Skyfallsparkar i staden omhändertar och fördröjer dagvatten som kan förebygga översvämningar av närliggande områden vid kraftiga skyfall.

Sandstaket vid kusten kan motverka stranderosion och skydda bakomliggande bebyggelse och infrastruktur vid händelser av storm och extremväder.

Våtmarker renar och fördröjer vatten samtidigt som de gynnar den biologiska mångfalden och kan utgöra rekreationsområden för människan.

utmaningar och är ofta både multifunktionella och kostnadseffektiva. Genom att skydda, utveckla och återskapa ekosystem med syftet att bevara och stärka deras ekosystemtjänster, kan vi möta klimatförändringarnas effekter samtidigt som vi främjar biologisk mångfald och mänskligt välbefinnande.

EU:s naturrestaureringsförordning förstärker detta synsätt. Den ställer bindande krav på medlemsländerna att återställa ekosystem och livsmiljöer – inte bara för att vända förlusten av biologisk mångfald, utan också för att bidra till klimatanpassning. Restaurerade naturmiljöer som torvmarker, våtmarker, skogar och havsområden kan lagra koldioxid, reglera vattenflöden och skapa motståndskraft mot klimatrelaterade risker.²⁷

Genom ett strategiskt klimatanpassningsarbete kan vi alltså både minska samhällets sårbarhet och ta vara på de positiva effekter som naturen erbjuder – för dagens samhälle och för framtida generationer.

Koppling till Agenda 2030 och nationella miljö kvalitetsmål

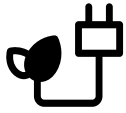
Målområdet hållbar samhällsutveckling kopplar an till generationsmålet och flera av de nationella miljö kvalitetsmålen:

Nationella miljö kvalitetsmål	Agenda 2030
Begränsad klimatpåverkan	God hälsa och välmående
Frisk luft	Rent vatten och sanitet för alla
Ett rikt odlingslandskap	Hållbar energi för alla
Giftfri miljö	Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
Levande skogar	Hållbara städer och samhällen
Hav i balans samt en levande kust och skärgård	Hållbar konsumtion och produktion
God bebyggd miljö	Bekämpa klimatförändringarna
<i>Etappmål</i>	Hav och marina resurser
Avfall	Ekosystem och biologisk mångfald
Begränsad klimatpåverkan	
Hållbar stadsutveckling	

Ställningstagande

Båstads kommun ska utvecklas på ett sätt som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina. Genom att vara resurssmart, planera långsiktigt och minska kommunens sårbarhet mot extrema väderhändelser skapar man ett robust och hållbart samhälle samtidigt som man långsiktigt och ansvarsfullt värnar om kommunens tillgångar.

²⁷ Naturvårdsverket, EU-förordning för att restaurera natur, 2025-03-25

Hållbart energisystem och begränsad klimatpåverkan

Energisystemet kan delas in i tre delar; tillförsel av energi, omvandling av energi och slutanvändning av energi. Hur vi producerar och använder oss av energi har en stor påverkan på både miljö och klimat.

Förbränningen av fossila bränslen är den största källan till utsläpp av växthusgaser till atmosfären.²⁸ För att begränsa klimatförändringarna måste användningen av fossila bränslen fasas ut. Energimyndigheten rapporterar vartannat år om långsiktiga scenarier över energisystemet och preciserar att elektrifieringstakten är avgörande för hur snabbt den utfasningen kan genomföras. Man räknar då med att efterfrågan på el kan öka kraftigt på kort tid. Detta delvis på grund av flera stora industrisatsningar men även omställningen av transportsektorn som måste ske, både inom näringslivet och den privata fordonsflottan.

För att uppnå såväl internationella som nationella klimat- och energipolitiska mål står alltså dagens energisystem inför stora förändringar. Fossila bränslen måste fasas ut mot förnybara energikällor som sol, vind, vatten och hållbar biomassa. Om samhället ska kunna ställa om och miljömål nås måste elektrifieringen samtidigt ske på ett hållbart sätt och hänsyn måste tas till biologisk mångfald och resursanvändning, både inom elproduktionen såväl som utbyggnad av elnätet.

Anläggning av nya kraftledningsgator tar mycket mark i anspråk och man riskerar fragmentering av både natur- och skogsområden. Även produktionen av förnybara energikällor är en källa till utsläpp. Det är därför centralt att det också finns ett fokus och en drivkraft för att effektivisera och minska energianvändningen. Att frigöra el genom energieffektivisering, använda resurser smartare och skapa en mer flexibel användning minskar inte bara energiförbrukningen utan det kan också dämpa behovet av utbyggnad av elproduktion och elnät.

Energieffektivisering - därför är det viktigt

När samhället ska ställa om och fasa ut fossila bränslen kommer behovet av el bli stort - mycket större än vad det redan är idag. All energiproduktion, även den förnybara, ger upphov till någon form av miljöpåverkan. När det gäller solenergi är det vid tillverkning som den största miljöpåverkan uppstår. Solpaneler tillverkas idag till stor del i Kina, där majoriteten av energin som används vid tillverkning är fossil. Solcellsparker tar också stora markarealer i anspråk, ofta jordbruksmark, vilket skapar konflikt med andra intressen.

Vindkraftverken ökar i Sverige, samtidigt som de kan, beroende på var de placeras, ha en stor lokal påverkan både på miljö och på djurlivet. Magneterna som används i många vindkraftverk består av sällsynta jordartsmetaller och färgen från rotorbladen släpper ut mikroplaster i naturen.

Därför är det så viktigt att energin som produceras används så resurseffektivt som det möjligt, och att man också verkar för minskad användning. Då ökar man tillgången på energi i samhället utan att öka produktionen.

²⁸ Naturvårdsverket, Klimatet och energin, 2024-12-18

Kommunal energiplanering

I Sverige är det ett lagkrav om kommunal energiplanering, varje kommun ska ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Det är ett viktigt verktyg för att strategiskt påverka utvecklingen mot en mer hållbar energianvändning på lokal nivå och samtidigt planera för framtidens behov.

Kommunorganisationen arbetar under 2025 med att ta fram en energiplan som ska komplettera miljö- och klimatprogrammet i energirelaterade frågor. Planen kommer även att fokusera på hur kommunen ska hantera och planera för det ökade energibehovet som följer av samhällets elektrifiering.

Koppling till Agenda 2030 och nationella miljö kvalitetsmål:

Fokusområdet hållbart energisystem och begränsad klimatpåverkan kopplar an till generationsmålet och flera av de nationella miljö kvalitetsmålen:

Nationella miljö kvalitetsmål	Agenda 2030
Begränsad klimatpåverkan	God hälsa och välmående
Frisk luft	Hållbar energi för alla
Bara naturlig försurning	Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
Giftfri miljö	Hållbara städer och samhällen
Hav i balans samt en levande kust och skärgård	Hållbar konsumtion och produktion
Skyddande ozonskikt	Bekämpa klimatförändringarna
God bebyggd miljö	Hav och marina resurser
<i>Etappmål</i>	Ekosystem och biologisk mångfald
Avfall	
Hållbar stadsutveckling	

Ställningstagande

Båstads kommun ska bidra till ett hållbart energisystem genom att minska sin energianvändning, använda sig av förnybara energikällor och öka sin självförsörjningsgrad. Genom att planera för ett hållbart transportsystem skapas förutsättningar för kommunorganisationen såväl som kommuninvånarna att ställa om till ett hållbart resande. Inom organisationen ska man ställa om till hållbara transporter och ställa krav på de tjänster och varor vi upphandlar.

Båstads kommuns miljömål

Utifrån de tre fokusområdena - **biologisk mångfald och ekosystemtjänster, hållbar samhällsutveckling samt hållbart energisystem och begränsad klimatpåverkan** – har sex långsiktiga mål tagits fram för kommunens miljö- och klimatarbete. Till varje mål hör en eller flera strategier som tydliggör inriktningen för hur kommunen ska arbeta för att nå målen och nyckeltal som gör det möjligt att följa utvecklingstrenden över tid. Specifika åtgärder inom varje strategi som ska bidra till måluppfyllelsen presenteras i en separat handlingsplan.

Nyckeltal

Till varje mål finns ett eller flera nyckeltal för uppföljning och utvärdering över tid. Nyckeltalen är viktiga för att identifiera utvecklingstrender, följa upp måluppfyllelse, utvärdera effekten av genomförda insatser samt för att kunna fatta välgrundade och långsiktiga hållbara beslut. Kommunen har varierad rådighet över de olika nyckeltalen men tillsammans ger de en överblicksbild över den geografiska kommunens miljöstatus, vilket skapar transparens mot kommuninvånare, näringsliv och andra aktörer. Det tydliggör också inriktningen kring kommunens miljö- och klimatarbete.

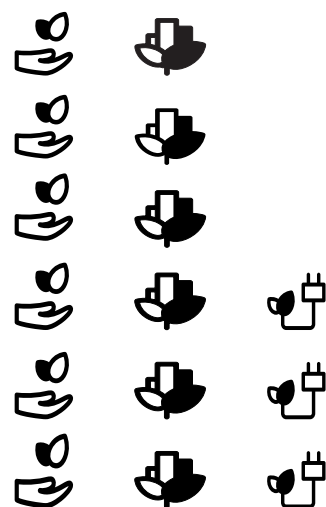
Nyckeltalen kan vara direkt knutna till en strategi eller vara ett övergripande nyckeltal till ett mål som är viktigt att följa upp för att ge underlag till prioriterade insatser i det framtida miljöarbetet. Eftersom miljöprogrammet huvudsakligen fokuserar på kommunens egen organisation finns det också behov av att bredda arbetet till att omfatta hela den geografiska kommunen i större grad. Uppföljningen av nyckeltalen kan då fungera som underlag för att identifiera var ytterligare insatser behöver sättas in och hur arbetet kan breddas.

Miljömålsbeskrivning

Mål

1. Hållbar förvaltning av vatten och hav
2. Natur och biologisk mångfald bevaras och utvecklas
3. Minskad användning av miljö- och hälsofarliga ämnen och material inom kommunens verksamheter
4. Ökad resurseffektivitet inom alla verksamheter
5. Ökad resiliens vid ett föränderligt klimat
6. Nettonollutsläpp av växthusgaser till 2045

Relevant fokusområde

Mål 1. Hållbar förvaltning av vatten och hav

Båstads kommun är omgiven av hav i tre väderstreck och genomkorsas av flera vattendrag, vilket skapar ett unikt och värdefullt, men samtidigt sårbart läge ur ett vattenresursperspektiv. Det geografiska läget ger tillgång till värdefulla vattenmiljöer som är av stor betydelse både för naturvärden och för rekreation. Samtidigt gör detta läge vattenresurserna särskilt känsliga för föroreningar, förändrad markanvändning och klimatförändringens effekter, såsom översvämningar och påverkan på dricksvattnet.

Båstad är en utpräglad jordbrukskommun, vilket innebär stora värden men också utmaningar kopplade till bland annat näringsläckage och bekämpningsmedel. För att säkerställa långsiktigt god vattenkvalitet och robusta ekosystem behöver kommunen arbeta strategiskt med att minska tillförseln av föroreningar, restaurera viktiga vattenmiljöer och använda vattenresurser på ett hållbart sätt.

För arbetet mot att nå god ekologisk status i vattendrag, sjöar och grundvatten har följande strategier formulerats:

- 1.1. Minska näringsläckage, bekämpningsämnen och andra främmande ämnen
- 1.2. Anläggning, restaurering och skydd av våtmarker
- 1.3. Främja hållbar vattenanvändning genom effektiv resursförvaltning

Nyckeltalen är valda för att de på ett konkret och mätbart sätt ska ge en överblick över hur vattenanvändningen i kommun ser ut över tid, och hur kommunen jobbar med att skydda och förvalta sina vattenresurser. De kopplar direkt till de insatser och utmaningar som finns inom vatten- och havsförvaltningen – från föroreningskällor till naturbaserade lösningar och resurseffektivitet.

Nyckeltal

- **Yta av restaurerade eller skyddade våtmarker (hektar/år)**
Våtmarker fungerar som naturliga filter som fångar upp näringsämnen och föroreningar innan de når sjöar och hav. De bidrar också till biologisk mångfald och vattenreglering.
- **Volym bräddat vatten (m³)**
Bräddningar från avloppssystem leder till utsläpp av orenat vatten i vattendrag och hav, vilket påverkar vattenkvaliteten negativt.
- **Förbrukning av kommunalt dricksvatten**
Dricksvatten är en livsnödvändig och begränsad resurs. Genom att använda det klokt skyddar vi både miljön och framtida tillgång till rent vatten
- **Andel ytvattenförekomster med god ekologisk status**
Den ekologiska statusen speglar den samlade påverkan från näringsläckage, föroreningar och fysisk påverkan. Ett centralt mått på vattenmiljöns hälsa.
- **Antal förorenade områden inom kommunen**
Förorenade områden kan läcka farliga ämnen till grundvatten och ytvatten

Mål 2. Naturområden och biologisk mångfald bevaras och utvecklas

Båstads kommuns rika naturmiljöer – från kustlandskap till skogar, ljunghedar och blomrika strandängar, utgör en viktig grund för såväl ekosystemtjänster som livskvalitet. Dessa är viktiga livsmiljöer för många arter och spelar en central roll för ekosystemtjänster som vattenrening, pollinering och klimatanpassning. För att skydda och utveckla dessa värden behöver den fysiska planeringen och förvaltningen ske med hänsyn till befintliga naturvärden och grön infrastruktur, samtidigt som det skapas nya möjligheter för biologisk mångfald, även i tätortsnära miljöer.

Genom att integrera naturvänliga lösningar i planering, byggande och i den offentliga miljön kan kommunen bidra till att skapa förutsättningar för ökad biologisk mångfald och mer motståndskraftiga ekosystem och skapa en hållbar och resiliert miljö för framtida generationer.

För arbetet med att bevara och utveckla natur- och vattenområden har två strategier formulerats som handlar både om att skydda det som redan finns, och om att genomföra åtgärder som aktivt stärker naturens funktioner:

- 2.1. Utveckling av kommunen sker med hänsyn till naturvärden och grönstruktur
- 2.2. Skapa förutsättningar för ökad biologisk mångfald och ekosystemtjänster samt arbeta med restaureringsåtgärder av naturmiljöer

Nyckeltalen ska ge en indikation på hur kommunens utveckling stödjer bevarandet av biologisk mångfald, ekosystemtjänster samt tillgången till natur för både invånare och besökare. De ska också mäta hur kommunen planerar för, och skyddar grön infrastruktur, både i och utanför tätorter.

Nyckeltal

- **Andel av kommunen som är skyddad natur**
Avser den andel av kommunens totala land- och vattenareal som utgörs av områden med permanent eller formellt skydd för naturvärden
- **Andelen grönområde inom tätorter (procent)**
Grönområden i städer ger plats för både människor och natur. De bidrar till hälsa, rekreation och biologisk mångfald – och gör våra samhällen mer motståndskraftiga mot klimatförändringar.
- **Antal planterade eller återplanterade träd i tätort (antal/år)**
Träd i städer ger skugga, renar luften, dämpar buller och skapar livsmiljöer för fåglar och insekter. Varje nytt träd är en investering i både klimat, biologisk mångfald och vår hälsa.
- **Antal åtgärder som bidrar till att främja biologisk mångfald vid offentliga projekt (antal/år)**
Avser antalet åtgärder som vidtas inom ramen för kommunala bygg- eller anläggningsprojekt – exempelvis vid vägbyggen, parkeringsytor, skolor, förskolor, torg, gång- och cykelvägar eller andra offentliga miljöer – i syfte att gynna biologisk mångfald.

Mål 3. Minskad användning av miljö- och hälsofarliga ämnen och material inom kommunens verksamheter

Båstads kommun ska arbeta för en giftfri kommun där invånare kan leva och verka i en trygg och hälsosam miljö. Det innebär att användningen av varor, samt inköp av produkter och tjänster som innehåller eller genererar ämnen som kan vara skadliga för människor och miljö ska minimeras.

För att uppnå detta ska kommunen säkerställa att upphandlingsrutiner är miljö- och hälsoanpassade, med tydliga krav som minimerar förekomsten av farliga ämnen. På så sätt säkerställs att de produkter och tjänster som kommunen köper in är hållbara, säkra och har så liten negativ påverkan på omgivningen som möjligt.

Utöver upphandlingskrav är det också viktigt att i den dagliga verksamheten aktivt arbeta för minska användningen av plastprodukter och fasa ut miljö- och hälsoskadliga ämnen till förmån för klimatsmarta och återanvändbara alternativ.

För arbetet med att minska användning av miljö- och hälsofarliga ämnen och material har två strategier formulerats:

- 3.1. Vidareutveckla miljö- och hälsoanpassade upphandlingsrutiner
- 3.2. Minskad användning av plast och hälsofarliga ämnen i daglig drift

Nyckeltal

- **Andel upphandlingar som ställer höga miljökrav (%)**
Visar hur väl kommunen integrerar miljöhänsyn i sina inköp. Höga upphandlingskrav innebär krav enligt Upphandlingsmyndighetens avancerade- och spjutspetsnivå eller likvärdiga
- **Andel upphandlade produkter/tjänster som är certifierade enligt miljömärkning**
Indikerar hur stor andel av inköpen som uppfyller erkända miljöstandarder, så som Svanen, EU Ecolabel eller motsvarande.
- **Andel genomförda åtgärder för minskad plastanvändning**
Följer upp hur aktivt kommunen jobbar med att minska plastanvändning och gå mot mer hållbara material.

Mål 4. Ökad resurseffektivitet inom alla verksamheter

Båstads kommun ska arbeta för att öka resurseffektiviteten i alla sina verksamheter, vilket innebär att använda resurser mer hållbart, minska avfall och maximera nyttan av varje insats. Att minska avfallsmängderna och att få ett mer cirkulärt flöde av resurser i samhället får goda effekter på klimatet och andra miljöområden. Det stärker även den ekonomiska hållbarheten genom en optimerad materialanvändning med ökat återbruk och reducerat avfall.

Genom att integrera en upphandling som främjar cirkulär ekonomi i samtliga verksamheter säkerställs att inköpta produkter och tjänster bidrar till ett långsiktigt hållbart samhälle. En upphandling som främjar en cirkulär och resurseffektiv ekonomi möjliggör också för kommunen att aktivt påverka marknaden och gynna leverantörer som tar ansvar för hela livscykeln av sina produkter.

Genom ökad återvinning och återbruk effektiviseras kommunens avfallshantering, vilket minskar mängden avfall som går till förbränning och bidrar till både miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Två strategier är formulerade för målet som tillsammans skapar förutsättningar för en mer resurssmart kommunal verksamhet som tar ansvar för framtida generationer:

- 4.1. Genom upphandling främja en cirkulär och resurseffektiv ekonomi
- 4.2. Effektivisera avfallshantering och öka återvinningsgraden

Nyckeltalen är valda för att ge en helhetsbild av hur kommunen presterar i sin ambition att bli mer resurseffektiv och hållbar, och fungerar som viktiga verktyg för att styra, följa upp och förbättra det långsiktiga hållbarhetsarbetet.

Nyckeltal

- **Andel upphandlingar med krav på återbruk eller cirkulära lösningar (%)**
Avser produkter inom kategorierna möbler och inredning, IT- och elektronik samt städ- och förbrukningsmaterial
- **Andel inköpta produkter som är återbrukade eller återtillverkade (%)**
Avser produkter inom kategorierna Möbler och inredning, IT- och elektronik samt städ- och förbrukningsmaterial
- **Total mängd insamlat avfall och andel restavfall (kg)**
- **Mängd avfall insamlat för materialåtervinning (kg)**

Mål 5. Ökad resiliens vid ett föränderligt klimat

Med ett förändrat klimat står kommunen inför flera utmaningar som i framtiden kommer, och redan har påverkat samhället i form av skyfall som resulterat i översvämningar och långa perioder av värme och torka. För att möta dessa utmaningar ska kommunen arbeta med att stärka sin resiliens, det vill säga förmågan att stå emot, anpassa sig till, och återhämta sig efter klimatrelaterade extremhändelser men även långsiktiga förändringar. Arbetet bygger dels på att klimatanpassning integreras i den fysiska planeringen och byggprocesserna redan från början, så att ny bebyggelse och infrastruktur utformas för att klara framtida klimatförhållanden, dels att anpassa befintlig bebyggelse som är utsatt idag eller kommer bli i framtiden.

Åtgärder som är naturbaserade ska prioriteras eftersom dessa bidrar till både klimatanpassning och har bättre förutsättningar att gynna biologisk mångfald, samtidigt som de ofta är kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara. En samlad klimatanpassningsplan bör tas fram för att skapa struktur, samordning och långsiktighet i arbetet, och för att ge tydlig vägledning för beslut.

Tre strategier har formulerats för att öka kommunens resiliens i ett föränderligt klimat, både inom befintlig bebyggelse och vid fortsatt utveckling av kommunen:

- 5.1. Integrera klimatanpassning i den fysiska planeringen
- 5.2. Prioritera naturbaserade lösningar vid genomförande av klimatanpassningsåtgärder
- 5.3. Utveckla en övergripande klimatanpassningsplan för ökad resiliens

För att kunna följa upp och styra utvecklingen används nyckeltal som visar hur väl kommunen lyckas implementera sina strategier. Tillsammans bidrar dessa insatser till att minska sårbarheten för klimatförändringar och skapar en tryggare, mer hållbar kommun för invånare idag och i framtiden.

Nyckeltal

- Antal rekommendationer eller klimatanpassningsåtgärder som har implementerats
- Andel genomförda klimatanpassningsåtgärder som är naturbaserade (%)

Mål 6. Nettonollutsläpp av växthusgaser till 2045

Båstads kommun ska verka för att nå nettonollutsläpp av växthusgaser till år 2045, i linje med det nationella klimatmålet. För att lyckas krävs ett aktivt omställningsarbete inom kommunorganisationen, men också bland invånare och aktörer som verkar i kommunen. Det handlar både om att kraftigt minska utsläppen och att öka förmågan att binda koldioxid – med fördel genom naturbaserade lösningar.

Arbetet utgår från tre strategier. Genom att ställa klimatkrav i upphandlingar (strategi 6.1) kan kommunen påverka både sina egna inköp och marknaden i en mer klimatsmart riktning. Genom att ställa om till fossilfria och hållbara transporter (strategi 6.2) minskar utsläppen från resor och transporter – en av de största utsläppskällorna. Genom att effektivisera energianvändningen och ställa om till förnybar energi (strategi 6.3) minskar klimatpåverkan från byggnader, verksamheter och infrastruktur.

Målet om nettonollutsläpp är inte isolerat – utan hänger samman med flera andra mål i programmet, till exempel en hållbar och resurseffektiv konsumtion och biologisk mångfald. Tillsammans skapar de en helhet som bidrar till ett klimatneutralt och hållbart samhälle.

För att säkerställa att utvecklingen går i rätt riktning följer kommunen upp arbetet med hjälp av centrala nyckeltal. Dessa ger underlag för prioriteringar, ökad transparens och ett mer effektivt klimatarbete.

Strategier:

- 6.1. Integrera en klimatsmart upphandling i alla kommunala verksamheter
- 6.2. Elektrifiering och hållbara transportsystem
- 6.3. Omställning till förnybar energi och energieffektivisering i alla verksamheter

Nyckeltal

- **Totala territoriella växthusgasutsläpp Båstads kommun**
- **Utsläpp från egen uppvärmning i kommunen (ton CO₂-ekv/inv)**
- **Andel upphandlingar som ställer klimatkrav (%)**
Exempelvis krav på låga utsläpp i produktion eller transport (t.ex. fossilfria transporter), Livscykelanalys (LCA) eller klimatdeklaration för produkter, eller krav på fossilfria bränslen eller el i entreprenader
- **Andel resor i tjänst inom Båstads kommunorganisation med flyg och egen bil**
- **Andel fossiloberoende fordon i kommunorganisationen (%)**
- **Andel förnybara drivmedel i kommunens egna fordon (%)**

Genomförande och uppföljning

Miljö- och klimatprogrammet är Båstads kommuns strategiska styrdokument som beskriver hur kommunen övergripande arbetar med miljö- och klimatrelaterade frågor. Programmet redogör för kommun-

organisationens inriktning, mål och strategier för det lokala miljö- och klimatrelaterade arbetet. Till varje mål finns ett eller flera nyckeltal för uppföljning och utvärdering över tid. Dessa är viktiga för att identifiera utvecklingstrender, följa upp måluppfyllelse, utvärdera effekten av genomförda insatser samt för att kunna fatta välgrundade och långsiktigt hållbara beslut.

I samband med beslutet om att revidera Miljö- och energiprogram

2012 – 2022 beslutades det att en handlingsplan med åtgärder ska tas fram och komplettera det nya miljöprogrammet. Syftet är att konkretisera och öka takten på kommunens arbete inom miljö- och klimatfrågor. Handlingsplanen baseras på de mål och strategier som fastställs i miljö- och klimatprogrammet.

Genomförandet av miljöprogrammet sker genom de åtgärder som tas fram i handlingsplanen. Handlingsplanen och nyckeltalen utgör tillsammans underlaget till uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet och ska utföras årligen. Resultatet ska redovisas i ett miljöbokslut tillgängligt för kommunorganisationen och allmänheten.

Framtagande av handlingsplan

Arbetet med att ta fram åtgärder ska ske i samråd med de verksamhetsområden och bolag som är mest berörda av respektive mål. Vissa större åtgärder kan komma att sträcka sig längre än tidshorisonten för programmet. Det kan handla om resurskrävande åtgärder som kräver långsiktig planering för att möjliggöra måluppfyllelse. Större energirelaterade åtgärder som bidrar till att nå målen inom miljö- och klimatprogrammet behandlas inom arbetet med kommunens energiplan. Kostnad och tidsram redovisades där det är möjligt och där en relevant uppskattning kan göras. Ansvar för genomförande av åtgärderna uppges i handlingsplanen.

Referenser

1. Naturvårdsverket, Biologisk mångfald: **Hot mot den biologiska mångfalden**, 2023-12-13,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/biologisk-mangfald/hot-mot-den-biologiska-mangfalden/>
2. Naturvårdsverket, **Cirkulär ekonomi: Hållbar konsumtion och produktion**, 2024-11-19,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/cirkular-ekonomi/hallbar-konsumtion-och-produktion/>
3. Naturskyddsföreningen, **Utvärdering av Sveriges miljömål 2023**, 2023-01-19,
<https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/utvardering-av-sveriges-miljomal-2023/>
4. Naturvårdsverket, Parisavtalet: **Vad är Parisavtalet?**, u.å.,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomstallningen/det-globala-klimatarbetet/parisavtalet/vad-ar-parisavtalet/>
5. Naturvårdsverket, Internationella miljökonventioner: **Konventionen om biologisk mångfald (CBD)**, 2025-02-27, <https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/internationellt-miljoarbete/internationella-miljokonventioner/konventionen-om-biologisk-mangfald-cbd/>
6. Globala målen, u.å.,
<https://globalamalen.se/om-globala-malen/>
7. Europeiska rådet, **Den europeiska gröna given**, 2024-12-03,
<https://www.consilium.europa.eu/sv/policies/green-deal>
8. Naturvårdsverket, **EU-strategi för biologisk mångfald**, 2024-07-12,
<https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/miljoarbete-i-eu/biologisk-mangfald>
9. Naturvårdsverket, **Mål och artiklar i EU-förordningen om restaurering av natur**, 2025-03-12,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/mark-och-vattenanvandning/eu-forordning-for-att-restaure-ra-natur/mal-och-artiklar-i-eu-forordningen-om-restaurering-av-natur/>
10. Naturvårdsverket, **Sveriges klimatmål och klimatpolitiska ramverk**, 2024-12-17,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomstallningen/sveriges-klimatarbete/sveriges-klimat-mal-och-klimatpolitiska-ramverk/>
11. Sveriges miljömål, u.å.,
<https://www.sverigesmiljomal.se/>
12. Sveriges lantbruksuniversitet, **Kolinlagring i jordbruksmark – finns skillnader mellan ekologiska och konventionella jordar?**, 2023-12-06,
<https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/epok-centrum-for-ekologisk-produktion-och-konsumtion/vad-sager-forskningen/klimat/kolinlagring-i-jordbruksmark--finns-skillnader-mellan-ekologiska-och-konventionella-jordar/>
13. Naturskyddsföreningen, Jordbruk och mat: **Lantbruket, samhället och den biologiska mångfalden**, 2023-05-22, <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/lantbruket-samhallet-och-den-biologiska-mangfalden/>
- 14, 15. WSP, **Utsläppsläge och koldioxidbudget Bjärehalvön**, 2021-02-18
16. Naturskyddsföreningen, **Vad är biologisk mångfald?**, 2021-04-12,
<https://www.naturskyddsforeningen.se/faktablad/biologisk-mangfald/>
17. Naturvårdsverket, **Hot mot den biologiska mångfalden**, 2023-12-13,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/biologisk-mangfald/hot-mot-den-biologiska-mangfalden/>
18. Naturskyddsföreningen, **Jordbruk och mat: Konstgödsel och klimatpåverkan**, 2021-08-18,
<https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/problemet-med-konstgodsel/>

19. Naturskyddsforeningen, Jordbruk och mat: **Jordbrukets effekt på biologisk mångfald**, 2021-05-24,
<https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/jordbrukets-effekt-pa-biologisk-mangfald/>
20. Naturvårdsverket, **Förslag till nationell restaureringsplan och författningsändringar till följd av EU-förordning om restaurering av natur**, 2025-05-08,
<https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/pagaende-regeringsuppdrag/forslag-till-nationell-restaureringsplan-och-forfattningsandringar-till-foljd-av-eu-forordning-om-restaurering-av-natur/>
21. Naturvårdsverket, **Budskap i friluftslivsarbetet**, 2024-12-20,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/friluftsliv/friluftslivets-varden/budskap-i-friluftslivsarbetet/>
22. Globala målen, **Vad betyder hållbar utveckling?**, 2017-10-04,
<https://www.globalamalen.se/fragor-och-svar/vad-betyder-hallbar-utveckling/>
- 23, 25. Naturvårdsverket, **Klimatet och konsumtionen**, 2025-02-10,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomställningen/omraden/klimatet-och-konsumtionen>
24. Naturvårdsverket, **Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp per person och år: Cirka tre femtedelar kommer från hushållens konsumtion**, 2025-02-06,
<https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/konsumtion/vaxthusgaser-konsumtionsbaserade-utslapp-per-person/>
26. Upphandlingsmyndigheten, **Lättillgänglig statistik om offentliga affärer: aktuell statistik**, 2023-01-31,
<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kunskapsbank-for-offentliga-affarer/rapport-om-utvecklingen-pa-upphandlingsområdet/trendens-2022/lattillganglig-statistik-om-offentliga-affarer/>
27. Naturvårdsverket, **EU-förordning för att restaurera natur**, 2025-03-25,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/mark-och-vattenanvandning/eu-forordning-for-att-restaurera-natur/>
28. Naturvårdsverket, **Klimatet och energin**, 2024-12-18,
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomställningen/omraden/klimatet-och-energin>

Båstads kommun, 269 80 BÅSTAD
Telefon: 0431-770 00 vx
bastads.kommun@bastad.se
www.bastad.se

BÅSTADS KOMMUN